

TEKNOLOGIA

Azpiegitura digitalak

DIANA FRANCO

Konputagailuak gauza handiak eta bakanduak ziren, zenbait ikertzailek, garatzailek, ameslarik hauen tamaina txikitu eta denok erabiltzeko modukoak izan zitezkeela erakutsi zuten arte. Orduan, merkaturia ondo ulertzen zutenek aukera ikusi eta banakako konputagailuen berrikuntza etorri zen, eta denok auto bat genuen bezala, konputagailu bana izan genezakeela eta behar genuela sinestea lortu zuten. Eta horrekin batera gauzak egiteko moduak aldatu ziren. Autoekin bezala, konputagailuak bilakatu ziren etxea, enpresa, komunitateak... beste modu batean konektatzeko tresna. Tresna horiek, gaur egun askorentzat mugikorak, euren lana egiteko azpiegiturak behar zituzten. Zelan joango zen informazioa leku bate-tik bestera? Azpiegiturak harremanak bideratzeko moduak dira, azpiegiturrekin batzuk barne daude eta beste batzuk kanpo. Barne egoteak ez du beti zertan ona izan; kanpo egotea batzuetan alternatiba interesgarria izan daiteke. Errusia, Txina eta Mongolia azpiegitura sortzen ari dira gasa partekatzeke, Europa azpiegitura horretatik aldentuz.

Digitalizazioarekin, mundua harremanetan jartzen dutenak telekomunikazio azpiegiturak dira (kableak, antenak, sateliteak, uhinen kudeaketa...), eta gasaren azpiegiturrek bezala, badute botere harremanetan eragiteko gaitasunik. Azpiegitura digitalak –eta gure datuak– esku pribatuetan izatea arazo bihurtzen ari da herrirentzat. Submarinecablemap.com webgunean, munduko internet kable guztiak ikusi ditzakegu: zuntz optiko-egindako itsas azpiko zuntzak eta euren jabeak erakusten dizkigu. Euskal Herrian, zuzenean bi zuntzek konektatzen gaituzte AEBetako datu meategi handietara: Marea zuntza –Microsoft, Meta eta Telxius enpresen jabetzakoa– eta Grace Hopper –Googlerena–.

Datuen ustiapena hain da garrantzitsua ekonomia eta gizarte antolaketan, ezen herritarren datuak atzerriko datu zentro handietara bideratzen dituzten azpiegituren fluxua arautu nahi duten estatuek. Aurkitu diren moduak, ordea, oraindik ez dira nahikoa datuen ustiatzaile eta bizitzen bideratzaile erraldoien eragina murrizteko. ●

NAZIOARTEA

AP

Esklabotza goraka XXI. mendean

AXIER LOPEZ

Mundu osoko 50 milioi pertsona baino gehiago esklabotza modernoaren biktima dira, beren borondatearen aurka lan egitera edo beren baimenik gabe ezkontzera behartuta. Horrek esan nahi du planetako 150 pertsonatik bat egoera horretan dagoela. Hala islatzen du pasa den astean Lanaren Nazioarteko Erakundeak eta Migrazioetarako Nazioarteko Erakundeak argitaratutako esklabotza modernoari buruzko txostenak. 27,6 milioi pertsona inguru bizi dira lan-esklabo gisa, eta beste 22 milioi lagun gozoz kontra ezkonarazita.

Esklabotza modernoaren sufritzen duten pertsonen kopuruak nabarmen egin du gora azken bost urteetan: 2016ko datuekin alderatuta, 10 milioi pertsona gehiago. Aldatu ez direnak dira biktima zaurgarrien enzegarriak: emakumeak eta haurrak.

Txostenaren arabera, egoerak okerrera egin du koronabirusaren pandemiak, gatazka armatuek eta klima-aldaketak eragindako krisien ondorioz. Pobreziak eta behartutako migrazioak gora egin dute, baita indarkeria matxistarekin lotutako salaketek ere. Horiek denek populazioa ahulago bilakatu dute esklabotza modernoaren askotariko aldaeren aurrean.

Txostenak bildu dituen ondorioen alderdirik aipagarrienetako bat da esklabotza modernoaren munduko ia herrialde guztietan gertatzen dela, eta desberdintasun etniko, kultural edo erlijioso guztiak zeharkatzen dituela. Ez dago munduan eskualderik behartutako lanetik libre. Behartutako lanen erdia baino gehiago (%52) eta behartutako ezkontza guztien laurdena gertatzen dira Euskal Herriaren moduko errenta ertain-altuko edo altuko herrialdeetan. Behartutako lanen %86 enpresari pribatuek eragindakoa da, gainerako kasuen %14 estatuen erruz gertatzen da.

Behartutako lana ia lan-sektore guztietan dago. Pertsona helduak gehienbat zerbitzuetan, manufaktura-industrian, eraikuntzan, nekazaritzan eta etxeko lanetan esplotatzen dituzte. Pandemia garaiko konfinamendu-politiken ondorioz, herrialdeetara sartzeko legezko bideak itxi izanak handitu egin zuen behartutako lanetan erortzeko arriskua eta migratzaileen kasuan pertsonen trafiko-sareetan harrapatua izatekoa. Izan ere, haien etxea, familia eta lagunak atzean utzi eta bizitza hobearren xerka abiatu diren pertsona migratuena da mundu osoan esklabotza modernoak gehien eragiten duen kolektiboa. ●